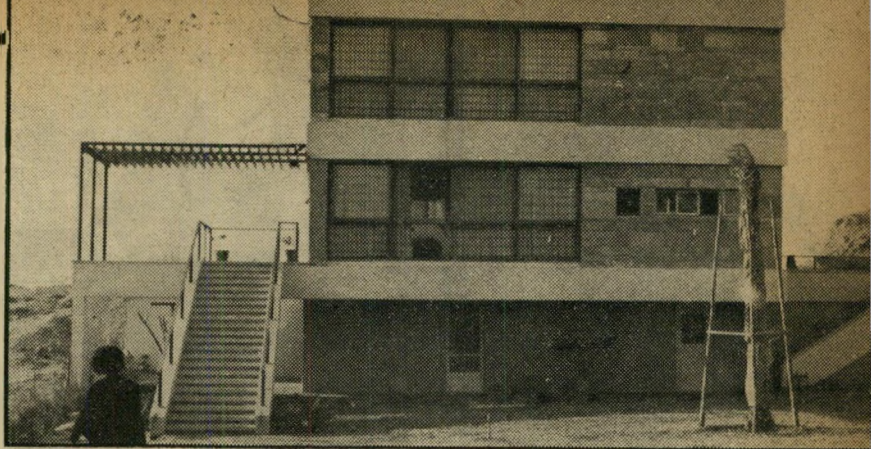

בית הצב

כפי שמסבירה פנינה את ריבוי המישקעים. הדבר הראשון השוכה את העין בחדר זה, הוא שפע המנורות — חמש-עשרה ב"מספר. חלומה הגדול של פנינה הוא "למ" צוא מנורה שתהיה גם יפה וגם תתן אור". בינתיים לא התגשם חלום זה. המשפחה חיה במחשך, כשכל חמש-עשרה המנורות היפות גם יחד אינן נותנות אור מספיק. המנורה המרכזית היא קטנסונה, שהובאה מתנציה, ושפנינה קוראת לה על שם מוצי ארס הגדול. נידמה לה כי מנורה מסוג זה

דבר דומה קרה לסופר מאיר (כפיה) לויך, שבנה בית במיגרש השכן, גם הוא רב עם אדריכלו, ויתר על שרותו ומוסיף לבנות את ביתו לבדו. המיוחד בבית הוא ששתי קומותיו הן עיקריות, בהן גר הזוג קליין, כוללות בסך הכל שני חדרים וחצי. חדר אחד — הסאלון — תופס את כל הקומה הראשונה. הקומה השנייה כוללת חדר-שינה וחדרון לאורחים. הבית מלא עשרות תמונות. אבל אין אלה תמונות של ציירים מפורסמים. אלה כצויים

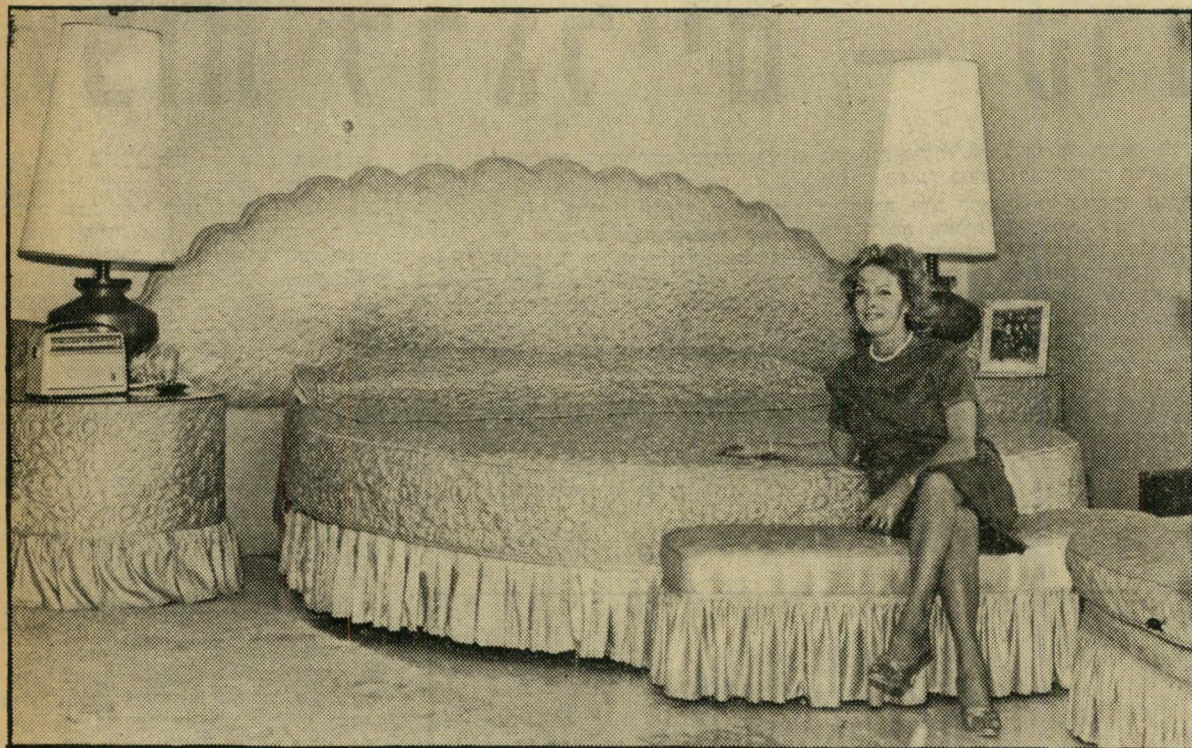

בית קליין נמצא על גבעה בחוף ים הרצליה, ליד מלון השרון. הגבעה ניתנה לברדי קליין במתנה מבעלה, במלאת 25 שנים לנשואיה. בקומה ה' תחתונה גרים הגנן ואשתו, המנהלת את הבית. בשתי הקומות העליונות גרים הקליינים.

ביתו של אדם דומה לביתו של צב. הוא צריך להיות תפור לפי מידות בעליו ואופיים. לכן לא תיתכנה שתי דירות שוות — שהרי אין שתי משפחות שוות. בית הנראה כאילו תוכנן בידי אדריכל למען זוג דימויני — מעיד לרעת בעליו. בעמודים אלה ניראים שלושה בתים. רק דבר אחד משותף להם: הם נושאים עליהם את חותם בעליהם. על כל אחד מהם אפשר לומר: "הראה לי את דירתך, ואומר לך מי אתה!"

★ ★ ★
הבית על הגבעה

שנת 1952 לקח אותי בעלי לטיול "מסביב לעולם", מספרת ברדי קליין, אשתו של משקיעהוץ קנדי, שפתח בארץ מיפעל לחוטי פלאסטיק בקריית-גת. הגענו ארצה, וראינו ליד הרצליה גבעה שנשקפה אל הים. "צאתי מן המכונית, הסי' תכלתי ואמרתי לבעלי: זה החלום שלי! שפה יעמוד הבית שלנו!" למשפחת קליין כבר היה באותו זמן בית — במרחק כמה אלפי קילומטרים, בליס אנג'לס. בית זה, מול ביתה של שחקנית הקולנוע לורטה יאנג, נחשב לאחר הבתים היפים ביותר בעיר הקאליפורניא. בעלה של ברדי קליין הגיש לה את ה' גבעה כמתנת-נשואין בחתונת-הכסף שלהם, לפני שלוש שנים. לפי התוכנית, היה הבית צריך לעלות כארבעים אלף דולאר. בחשבון הסופי עלה מאה אלף דולאר. אחת ה' סיבות: חילוקי-דיעות בין הזוג קליין ובין האדריכל, מישה ירמיצקי. החלונות הקטנים, שהתקין לבית, לא מצאו חן בעיני הקליינים. הם פרצו את כל הקיר, כדי לפנות מקום לחלונות-ענק, המשקיפים על הים.

שעליה יושבת ברדי, שניים וחצי מטרים, ורוחבה כשלושה מטרים. המיטה מכוסה בכיסוי בצבע תורכיז, בעוד שכל הריצפה מכוסה בשטיחים בצבע סגול. מימין — ספה נוספת למנוחה. הקירות מכוסים בד בצבע קרם.

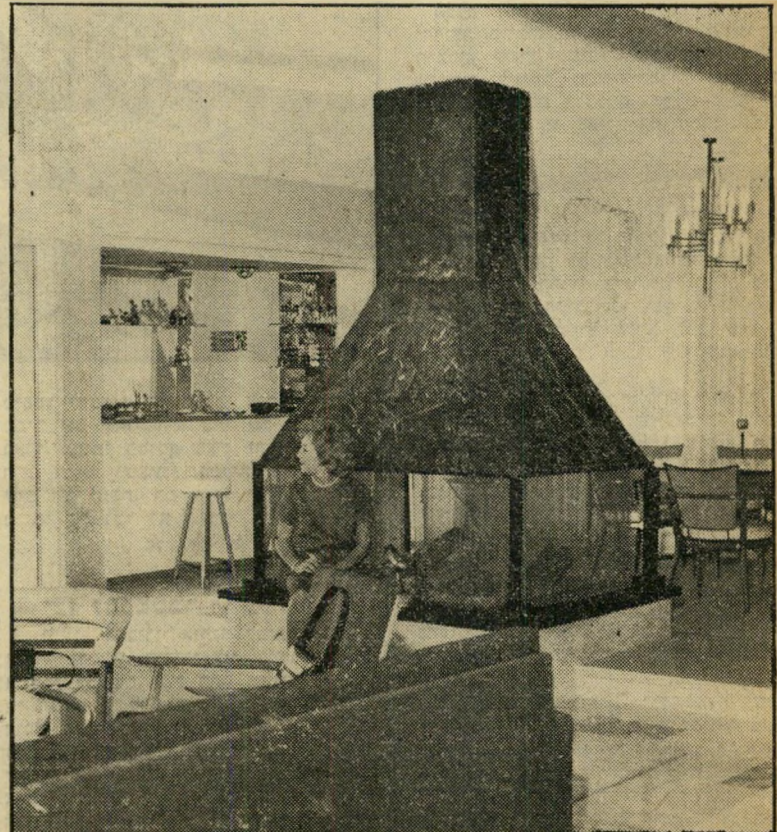
מיטת הענק העגולה עשויה בחצי גורן עגולה, שאורכה — במקום

עמדה לעיני מוצארט כאשר כתב את חלילי הקטמים. מנורה אחרת, כחולה, בסאלון הכחול, קרויה שחר, כי היא "נותנת אור כמו בחמש בבוקר, כשעולה השחר". פנינה מתייחסת למנורותיה כמו במאי בתאורת הבמה. היא מחליפה את האור לפי מצבי-הרוח. המקום היחיד שבו אין תאורה, הוא ליד הפסנתר, העומד בפנינת החדר ה' גדול. "שם איני משחקת, אלא מנגנת. אני לא זקוקה שם לאזירה, כי שם אני עובדת ויוצרת את האזירה בעצמי. האור תכליתי". את הפסנתר קנה לה אביה בשנת 1940, ואת מחירו שילם בתשלומים חודשיים של שתיים וחצי לא"י, שנמשכו שנתיים. כשהיה בעלה של פנינה בחו"ל, באחת הפעמים, חלתה הילדה באבעבועות, ופנינה נאלצה לקנות לעצמה פסנתר שני, כדי לנגן בחדר-השינה שלה, מבלי להפריע לבת. אז החליטה לרשת את חדר השינה. בבואה לחנות הרהיטים, גילתה כי מחיר הריהוט הרקיע שחקים. על כן הלכה וקנתה רהיטי עתיקות, שהיו זולים יותר. בין השאר: מנורה מתקופת לואי ה'16, רהיטים מימי לואי ה'15. היא הוסיפה לכך ספריה ב' סגנון האמפירי. חדר-השינה מלא רהיטים, כי פנינה מצאה ש"חדר קטן זקוק ליותר רהיטים מאשר חדר גדול".

בשפע, ובמחיר רב, בבית שבלוס-אנג'לס. ואילו הבית הישראלי מוקדש לתצלומים משפחתיים. "אני בת חמישים", אומרת ברדי היפה, "הגעתי לגיל שאני זקוקה לכך שמשפחתי תהיה סביבי, לפחות בתמונות. אני לא צריכה מוויאון". המשפחה מורכבת משלוש בנות ונשות. שלוש הן נישאו לבעליהן ב"נשואי שמסניה", לדברי הגברת קליין. המשפחה לא בנתה את הבית רק לעצמה. עוד בחייה תרמה אותו לבית-היתומים ה' כללי בירושלים, שהבית יעבור לרשותו אחרי מות שני בני הזוג. התנאי: אסור יהיה למכור את הבית לעולם. על בית-היתומים יהיה להשכיר, כדי לקבל את ההכנסה. בינתיים ישמש הבית מטרה נוספת. י' רישו בו את קטעי-הפנים של הסרט פניס חדשות במראה, של יעל דיין. המפיקים שילמו תמורת זאת סכום של אלף לירות, שנתרמו לבית-היתומים. בכל יום ששי מקבלים הקליינים את כל השכנים, כשלושים איש, לשם צריכת קידוש.

★ ★ ★
הבית הוא מישחק

מי שמנסה לזדפן לפנינה ולצמן, לפני שעה 11 בבוקר, זוכה לשמוע, בקול רציני של מוכירה מבוגרת, את ה' מילים הבאות: "לא כדאי לך לטלפן לאמא לפני שעה 11. כי עד 11 היא לא יודעת מה שהיא מדברת, והיא מדברת שטויות". הדוברת המרצינה היא יאירה, בת ה'10, בת-היחידה של הפסנתרנית המפורסמת. אחרי שעה 11 מוכנה פנינה להראות את דירת-הגג שלה, ברחוב דובנוב התל-אביבי. היא מורכב מסלון-ענק של מאה מטרים מרובעים, השופע מישקעים בקירות. כך כוון משמש חדר-אוכל, שני ספרייה ופינת-עבודה, שלישי נקרא "החדר הקטן" ורביעי, "הסאלון הכחול". בכך אפשר להתחבא,

עשויה מארז, פרי ידיו של יוצר-תכשיטים מפורסם בירושלים, ניצבת במרכז הסאלון הגדול, התופס את כל הקומה הראשונה של בית קליין. האוז בוערת כל הלילה, למרות שהבית מצוייד בהסקה מתחת לרצפות.

האח הגדול